

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— jan. 31.

(A kaució.) Nagykikindán szerelmi dráma történt a kaució miatt. Nem az első és valószínűleg nem is az utolsó, mert a katonaság kínai fallal van körülvéve minden józan eszme számára. Grubits Tivadar nagykikindai ügyvéd Mariska nevű leánya jegyben járt Vetter szegedi honvédhadnagygyal, de nem is remélhették, hogy házasságra lépjenek, mert a leánynak kauciója nem volt. Tegnap azután öngyilkosságot követtek el. A hadnagy meghalt, a leány a halállal vívódik. Rövid szürke szavak: rideg, színtelen tények — s nemcsak két szerelmesen dobogó, ifjú szív megszakadását jelelti, nemcsak két viruló élet összeomlását, hanem egész családok tönkretetését, apák, anyák lélekmarados szenvedését, mindazt a szörnyiséget, mely emberi agyat örülésbe kerget. S csak a kaució miatt! Harmincezer forint miatt, amelyet le kell tenni, hogy rosszul kamatozó tőke legyen a katonai kincstár kezében: harmincezer forint miatt amelynek a katonától való megkövetelése az emberi szabadság legdurvább arculverése; a legrongyosabb favágó maga intézi élete boldogságának vagy boldogtalanságának kérdését, úgy házasodhatik, ahogy neki tetszik, ahogy a szíve szava diktálja; a fényes zsinórokkal cifrázott tiszt ur azonban kötve van. Nem nézheti a leányban, hogy szép e, jó e, okos e, csak azt az egyet: harmincezer forintja van-e? A kaució! Nemcsak szélesen emberi, hanem szűkebben társadalmi szempontok szerint is égbekiáltó jogtalanság, a

katonaság tulbecsülésének középkori maradványa. Miért követelhetne a katonai kincstár minden kis hadnagya számára, akinek minden kvalifikációja az élet számára: négy katonai iskola, amely még a középiskola nyolc osztályával sem ér fel a műveltség tekintetében, melyet ad Miért járna kaució a katonatiszteknek? Hisz a világ legkenyereitlenebb embere, mihelyt a tarka mondurt leveti magáról. Hisz még harminceforintos irnoknak sem szívesen veszik legtöbbjét, hogyha a ragyogó és szűkkörü tétlenségéből kicsöppennek. Szegény emberek ők, a csillogó tiszt urak, a multak sarkantyupengető maradványai, hadd házasodjanak hát kedvük szerint. Mert noha ők nem mindig ismerik el, hogy a civilruha embert takar, mi tudjuk, hogy az ő cífraságuk mögött is csak ember rejtezik s az ember számára köveleljük az emberi jogot, a legszentebb jogot, a szív jogát! . . .

A hadsereg.

Irta: dr. Király Péter.

— jan. 31.

Van-e valami emberi intézmény, melyről méltóbban elmondhatnám: tisztetem, bámulatom, szeretetem, rajongásom, imádatom tárgya, — oltárképem vagy; mint a milyen méltó erre egy nemzeti hadsereg . . . ?!

Nincs.

A hadsereg egy szuverén nemzet a maga hadi szervezetében, — mely annak vagyonát, életét, szabadságát, becsületét és legszentebb földi javait védi, oltalmazza. A hadsereg egy sza-

bad nemzet multjának, jellemének, jövőjének életeleme, levegője — disze, erőssége — eszményképe. Költészete a szigorú, komor valóságnak és élővalósága a legtisztább és a legfenségebb költészetnek. Intézmény, mely magasztalja s hiven őrzi a jelen kincseit és tiszteletreméltó biztosítéka a jövő boldogságnak.

Ilyen egy igaz, becsülésre méltó nemzeti hadsereg.

Vajjon van-e nekünk ilyen hadseregünk?

Nem!

Van-e nekünk egyáltalában hadseregünk?

Nincs.

Épen ezért nemzeti jóllétünk, szabadságunk és függetlenségünk sincs!

Van-e valami emberi intézmény, melyről méltóbban elmondhatnám: „Te ellenszenvem, gyűlöletem, utálatom, megvetésem tárgya vagy!” — mint a milyen méltó erre egy idegen nemzet fiaiból gonosz elvetemültséggel összemesterkelt — idegenektől elorzott pénzen fenntartott és kitarított — nemzeti aspirációjától, jelvényétől, házi isteneitől, hazája szent szerelmétől, embertelenül megfosztott, — idegen bitor önkény rabigájába kényszerített öntudatos embertömeg . . . ?!

Bizonyára nincs és nem is lehet!

Vajjon megérdemli-e egy ilyen módon együvé erőszakolt fegyverrel

Jegyzetek.

LXVIII.

Szeretted-é azt, ki önfeledkezéssel
Gond között vigyázta első álmaidat?
Élted és halálod, jó és balszerencséd
Közt saját szívéből emelt örök hidat.

Szeretted é azt, ki mindenét od' adta,
A mi rossz, elnézte, — jót benned csodálta?
Mérgezett nyilak ha csóztak szívedre,
A helyét melletted mindenkor megállta.

Szeretted-é most is, ki szenved miattad?
Érted sár esik rá, ő büszkén hordozza,
Mosolyog azért, hogy te ne hullass könnyet,
Szívedet e nagy szív érti, visszhangozza.

— Csak azt szeretted te, ki sajtó sebedre
A legsúlyosabb, legfájóbb csapást mérte,
Vérzesz a keresztben, ő az estét nyújtja . . .
Megbocsátasz néki és meg is halsz érte.

Gáspár Imre.

A frakk és a cylinder.

Nincs még távol az idő, mikor a köcsög kalapban s a fecske farku kabátban kész hazafiataltság rejlett, s mikor uton-utfélen e két öltönydarab volt mindenek közt a legnagyobb guny tárgya. Valjon nem állunk e ily idő küszöbén?

De az idők változnak; ha elvértve, itt-ott hallunk is egy-egy elnyelt morgást a cylinder láttára s észreveszünk is egy-egy ferde tekintetet, a nagy többség végre is hozzá törődött s megtűri e kiátkozott német holmikát.

Mivel hozzászoktunk már úgy ahogy a német barátságához(?) a ruháját is elszíveljük valahogy. És ma már azt hiszem a legkisebb vidéki városban sem átalják felvenni a frakkot a fiatal urak, ha bálba mennek.

Mert különös, mi nálunk csak azért volt a frakk és a cylinder üldözés tárgya, mert azt tartották róla, s valószínűleg tartják ma is sokan, hogy német öltönydarabok. Pedig hát tudni lehetne, hogy a világon egyetlen egy nemzetnek sincs polgári öltözeke, csak a franciának, no és nekünk! Csak a franciának van polgári öltözeke, s mióta a nemesi diszöltözekek köz-viselete kiment a divatból, azóta minden nemzet, az angol, az

olasz, a német és a többi, a francia polgári öltözekeket fogadta el s azt viseli. Hanem mivel mi közvetlenül a németektől, helyesebben mondva, az osztrákoktól kaptuk, azokon láttuk, mivel nálunk a Bach-világban az osztrák hivatalnokok viselték, s mivel ezeket egy csep okunk sem volt szeretni, hát velök együtt kiutasítottuk a divatot is, melyet viseltek s csináltunk mást, magyarost, és elfeledtük, hogy negyvennyolc előtt arra a divatra nem mondtuk, hogy német, s nem gondoltuk meg, hogy uralkodjanak fölötté s ha pillanatra legyőzik is, csakhamar felülkerekedik s nyakára ül a győzőnek. Így történt nálunk is, és ma már a frakk és cylinder korlátlan uralmat gyakorolnak ismét a báltermekben és az ünnepélyes elfogadó szobákban.

A frakkról és cylinderről beszélni tehát ismét jogosult, most különösen az, mert itt az idényök is ez öltöny-daraboknak, melyek nélkül be nem bocsátának a bálterembe nem csak a székes fővárosban, de alkalmassint a nagyobb vidéki városokban sem. És igazán különösnek találom, hogy ez öltözeke a bálkon és ünnepélyeken oly kizárólagos hatalmat nyert. Vagy nem találták-e önkö soha sem furesának, hogy a nagy fényes mulatságokon, hol minden csillog és ragyog, hol a nők rózsaszín és kék és sárga s más

fölszerelt embertömeg ezt az elnevezést, hogy hadsereg?!

A mai józan, modern felfogások szerint nem érdemi meg!

Ilyen organizációval és ilyen lét-föltétellel rendelkezik az ugynevezett osztrák cs. és kir. hadsereg.

Szervezete észszerűtlen, sőt politikai bűnben fogant!

Jellege, jelleme, szelleme, cultusza magyartalan, sőt magyargyűlölő és magyart vérig sértő. Jelvénye osztrák, nyelve osztrák — lelke, szíve, hite, becsülete (ha ugyan ez utóbbiról egyáltalában szó lehet!?) osztrák. De az a föld, amelyen él, tapos, passziózik, portyáz, garázdálkodik; — az a föld, melynek kenyerét eszi, borát issza, — melynek flauból csapatait szervezi; — az a föld, hol magát kimulatja s kipiheni, — nemkülömben az a pénz, melyet elpazarol, melyen borozik, pezsgőzik és orgiákat rendez: — mindez nem osztrák, hanem magyar!

Van e ember ezen a világon, a kiben föl ne sirna a jólétek mindezek láttára.

Bizonyára nincs!

Az osztrák bűnös leleményesség azonban gondoskodik arról, hogy idegen népek és nemzetek ne szánakozhassanak és ne sopánkodhassanak a mi sorsunk felett. Gondoskodik arról az osztrák bűnös leleményesség, hogy a mi gyalázatos elnyomatásunk és agyontipratásunk tragédiáját meg ne láthassa és meg ne ismerhesse a világ.

Az osztráknak elve és praxisa e tekintetben az, hogy lehet lopni, csalni, ölni, gyilkolni, rabolni, csak meg ne tudja senki, a ki megbosszulhatná. A cél az ó osztrák jóvoltának gyarapítása, vagyis az az önzés, mely ha osztrák, akkor szent! Az eszközök lehetnek bárminők, mert a cél szentesíti azokat.

Osztrák szempontból mindez lehet szép, jó, nemes és dicső. De hogy akadnak magyar emberek is, a kik az osztrákot ebben a rettenetes törekvésben és működésben istápolják: — ez

hihetetlenül hangzik. Szomorú, de ez mégis igaz!

Hogy az ilyen testvérgyilkosok minő büntetést érdemelnek majd annak idején: azt hiszem, evvel mindenki tisztába lehet.

Csak jönne el már mihamarább a „dies irae dies illa.“

Magyar nemzeti hadsereg, te szent ideál, — jöjjön el mielőbb a te országod, mert bennünket függetlenné és szabaddá csakis te tehetsz!

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 31.

A vezérőrbizottság ma délelőttre csak formális ülést hirdetett, hogy a tegnapi elkészített válasz szövegét ratifikálja, de a tanácskozás ugyancsak hosszúra nyúlt. Az ülésteremből kiszivárgó hírek szerint az üzenet szövege dolgában lényeges nézeteltérések merültek ma is fel, de végeredményben valamennyit sikerült eloszlatni. A királynak adott választ tegnap éjjel a Nemzeti Kaszinóban a pártvezérek bizottsága dolgozta ki. Számolni kellett azokkal az aggodalmakkal, melyeket gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső és Justh Gyula juttattak kifejezésre. Az ő befolyásuk alatt a válasz radikálisabban nemzeti, mint tervezték, de a szavazatok lényege olyan, hogy minden valószínűség szerint alkalmas a békekötésre.

Mai tudósításunk egyébként a következő:

(A vezérőrbizottság ülése.)

A szövetkezett ellenzék vezérőrbizottsága ma délelőtt 10 órakor ülést tartott a függetlenségi pártban Kossuth Ferenc elnöklése alatt. Az ülésen elnökön kívül a következők vettek részt: Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Darányi Ignác, Hadik János gróf, Justh Gyula, Bánffy Dezső báró, Vázsonyi Vilmos, Eötvös Károly, Hock János, Holló Lajos, Szederkényi Nándor, Barabás Béla, Gulner Gyula, Polónyi Géza, Sággy Gyula, Tóth János, Molnár János, Batthányi Tivadar gróf, Zichy Aladár gróf és Rakovszky István.

A bizottság mai ülésén a királynak adandó válasz szövegét állapították meg a tegnapi kiküldött szövegező bizottság javaslata alapján.

Majd még egyszer részletesen megvitaták a helyzetet. A királynak adandó válasz pontos megállapításán igen részletes és beható vita folyt, amely eltartott délutáni 1 óráig. A válaszban — mint halljuk — pozitív proposíciókat a vezérőrbizottság nem tesz, s célja csupán az, hogy a béketárgyalások megkezdését lehetővé tegye. Tény az, hogy a király kívánságához mérten a vezérőrbizottság precíze és határozott hangon szövegezte meg válaszát.

A vezérőrbizottság mai üléséről a következő hivatalos kommunikét adta ki:

„A vezérőrbizottság végleg megállapította és formulázta azt a választ, melyet Andrássy Gyula gróf a vezérőrbizottság nevében Ő Felségével közölni fog.“

(Meghíusult közgyűlés.)

Kassáról táviratozzák, hogy Pongrácz megyefőnök mára közgyűlést hívott össze. A közgyűlést azonban nem lehetett megtartani, mert a bizottsági tagok a legnagyobb felháborodással és különféle szitkokkal törtek a megyefőnök ellen.

Pongrácz feloszlatta a közgyűlést s a teremben maradt bizottsági tagokat karhatalommal kivezette.

(Megvont dotáció.)

Kristóffy ma é tesítette Nyitra vármegye törvényhatóságát, hogy a járási és megyei tisztviselők dotációját február elsejétől kezdődőleg megvonja.

(Koronatanács.)

Bécsből táviratozzák, hogy holnap a király elnöklésével közös miniszteri tanácskozás lesz a Burgban, amelyen Fejérváry, Vörös és Feilitsch miniszterek is résztvesznek.

(Andrássy a királynál.)

Andrássy Gyula gróf az audencián, mely valószínűleg pénteken lesz, szóbelileg is bő, részletes jelentést tesz a felségnek és a vezérőrbizottság megállapodásához képest, abban

egyéb élénk színekben jelennek meg, a melyek az örömből, a vigassághoz leginkább illenek, a férfisereg fekete ruhában jelen meg, mintha temetésre menne?! Nem találták önök fonák dolognak, hogy a férfiak azt az öltözéket viselik a fényes vigalmakon, a melyben gyászolni szokás?! Ez a komor megjelenés egy csöppet sem illik az ünnepély öröméhez, és mégis kiser-tené meg valaki színes öltözéket venni magára, mikor táncmulatságra készül! Komoly öreg uraknak még csak megjárna, ámbár ezektől is megvárnám, hogy ha a fiatalság vigalmán megjelennek, hagyják otthon sötét kabátjokat, s ne komorítsák vele a vidám hangulatot. Bezzeg másként volt egykor, midőn a diszöltözetek nem mentek ki a divatból, akkor volt igazán ünnepies, élénk, vidám kinézés a bálnak, melyen vörös, kék, fehér s mindenféle színű selyem és bársony öltözetek pompáztak, csillogva az aranytól, az ezüsttől és drágakövektől. Hanem természetesen az költséges öltözék volt, s az ember hajlandó leane azt gondolni, hogy nem is más, csak a takarékoság, a szükség hozta be a divatba a fekete bálruhák használatát. Mert szent igaz, hogy semmi a világon nem kerül kevesebbe a férfiaknak, mint a bál. A nőknek mennyit kell költeni öltözékekre s két bálban egy ruhában már nem

lehet megjelenni, a férfiak, — csináltatnak egy frakkot s a vállukon libeg az egész farsangon, azonkívül jó minden komoly látogatásra, ünnepélyre, stb.

A frakk és cilinder tulajdonkép ebben a században jött divatba. Mind a kettő határozottan a párisi szeszély eredménye s francia jellegű meg nem tagadhatná. A frakk fokozatosan fejlődött, helyesebben mondva, apadt, oda, a hol most van.

XVI. Lajos francia király korában kezdtek a kabát széleit fölhajtani, s oda gombolni. Utóbb a fölhajtott részt egészen le-metszették s ez a lekanyarítás mind határozottabb alakot öltött, míg végre előállt a frakk. Kétségtelen, hogy célszerűségi szempontból tették. A kabát előrésze akadályul szolgál a járásban, (nem nagyon régi épen ezért az osztrák katonák fehér kabátja is frakk-alaku volt,) a táncban természetesen még szabadabb mozgás kívánatik, mint a járásban. Ezért maradt meg a frakk-szabás a bál öltözéknél. Hanem azért nem lett volna szükség a ruha szövetét fekete-re változtatni.

A németeket bosszantotta az, hogy a franciáktól kénytelenek a divatot átvenni, azért nem rég száműzni akarták a frakkot. Berlinből indult ki a mozgalom s pártolásra talált egész Németországban. Csakhogy ha

eldobják a frakkot, mivel helyettesítsék?! Ez volt a kérdések kérdése. A németek disz öltönye épen nem alkalmas arra, hogy polgárosítsák sőt ha szigoruan tekintjük a dolgot, tulajdonképen nincs is a németeknek kizárólagos nemzeti jelmezük. A sok kapkodás, habozás vége az lett, hogy a németek utoljára is kénytelenek voltak meghódolni a francia divat előtt. Hiába, a német csak német marad mindig, — a franciával soha sem mérkőzhetik. És hiába győzte el a német a franciákat a harcotéren, kénytelen meghódolni izlése, gazdagsága és műveltsége előtt, azért csak a francia ipar ur a berlini piacon, a diplomácia öltöny a frakk. Bismark megpróbálta, katonakabáttal helyettesíteni a frakkot, de nem megy, ez az egy pont az, melyen még Bismark ereje is megtörik.

Ne szidjuk tehát mi a frakkot, alkalmas öltöny darab az, a test mozgását semmiben sem korlátozza, a természet előnyeit kitünteti, és — francia darab. Ez a körülmény békitse ki vele ellenségeit, ha még vannak, s az, hogy a németek tehetetlen dühvel küzdenek ellene s le nem győzhetik. A németek mellé pedig csak nem állunk talán?!

pk.

az esetekben, hogy a tárgyalások lehetősége bekövetkezik, Andrássy Gyula gróf ajánlani fogja a felségnek *Kossuth Ferenc meghallgatását*. A vezérőrbizottság tagjai re nélik, hogy minden úgy fog menni, mint a karika-csapás és biznak benne, hogy a király már vasárnap audiencián fogadja *Kossuth Ferencet*.

Értesülésünk szerint Andrássy már táviratban kihallgatásra jelentkezett a kabinetiroda utján.

(A koalíció válasza.)

A Magyar Hírlap értesítése szerint a királynak szánt válaszirát három főpontja a katonai, gazdasági és belügyi kérdésekre terjeszkedik ki és mintegy programját képezi a koalíciónak.

Andrássy minden valószínűség szerint a holnapi általános kihallgatás során átnyújtja a királynak a koalíció választát.

A vezérőrbizottságban úgy hiszik, hogy a király nem válaszol rögtön, mert a katonai kérdésekben szükséges lesz Pittreich meghallgatása.

(A nógrádmegyei ellenállás.)

Ma rendkívüli közgyűlés volt Nagy Mihály alispán elnöklésével. A gyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy a tisztviselőket a főispánnal való minden hivatalos érintkezéstől eltiltják, az önkéntesen befizetett adókat nem szolgáltatják be és önkéntesen jelentkező újoncok ajánlati lapjait nem engedik kitölteni.

(Hontmegye.)

Tegnap délután egy század csendőrség a vármegyeházát megszállta, a főispáni helyiségből az aljegyzőket kivezették. Szabó Mihály megyefőnök az éjjel Balassagyarmatról kocsin ideérkezett és a városházán szállt meg. Körülötte állandóan erős csendőrfedezet van. Az installáció holnap lesz. A város nyugodt. Több házon gyászlobogó leng.

(Karhatalom.)

Makóról táviratozzák, hogy Petrovics Mihály felfüggesztett főszolgabíró ma csendőri karhatalommal eltávolították hivatalából, mire Szatmáry Károly új főszolgabíró elfoglalta a hivatalt. Szatmárit érkezésekor megbouogolták és záptojással megdobálták.

(Fazekas Ágost ügye.)

Fazekas Ágostnak, a két hónapi fogházra ítélt pestmegyei főjegyzőnek ügyét ma tárgyalta a felebbviteli bíróság. A bíróság a *semmiségi panaszt elutasította*, azonban az *ítélet feloldásával rendelkezik a bizonyítási eljárás kiegészítését.*

Új beosztás a rendőrségnél Üdvös intézkedések.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 31.

Irányadó körökben hallottuk Kovács Gusztáv elpáholása után a következő nyilatkozatot:

— Ha az az eredménye lesz a bántalmazásnak, hogy a debreceni rendőrség hivatala helyes teljesítésére kényszerítetik, Deb-

recen bizonyos irányu hálával fog tartozni a szerencsétlen megyefőnöknek.

Ez a nyilatkozat időszzerűvé lett most, hogy a rendőrlégénység új beosztására vonatkozó intézkedés nézetéről tudomást veszünk.

Amikor közügyekről, közügyet érintő intézkedésről van szó, nem vagyunk annyira elfoglaltak, hogy teljesen figyelmen kívül hagyjuk azokat az érdekeket, amelyet egy város közbiztonságának kielégíteni kell.

Ebből a szempontból, — bárha Vaday ur inváziója ellen minden kínálkozó alkalommal felemeljük tiltakozó szavunkat, — most csak azt tekintjük, hogy Debrecen rendőrségének újjászervezése előtt olyan üdvös intézkedések történtek, amelyek alkalmasak arra, hogy az újjászervezés véglegesítéséig a város közbiztonságát fenntartsák és megóvják. Ezért nem tartjuk helyén valónak támadásra használni fel olyan alkalmat, amely tulajdonképpen rideg igazságszággal inkább elismerést szülhet, mint támadást.

A dolog érdeme az, hogy Vaday László dr. id. főkapitány, Beniczky Tamás budapesti rendőrfelügyelő tervezése alapján ma rendeletet adott ki.

A rendelet, amelynek szó szerinti szövege tulajdonképpen a bíráló szempontjából csak a hozzáfűzhető következtetések miatt érdekes, — azzal kezdődik, hogy az id. rendőrfőkapitány energikus hangon kioktatja a rendőrlégénységet kötelességének mikénti teljesítésére. Azután pontokba foglalva felsorolja egyrészt a légénység új szolgálati beosztásának részleteit, másrészt azokat az irányelveket, amelyeknek a szolgálati ideje alatt a légénységet irányítani kell.

A különbség a régi és új beosztás között a következő:

Eddig a rendőrlégénységnek *sohasem volt szabadnapja*. Szolgálatát 6 és 12 órai pihenéssel megszakítva teljesítette. Az új beosztás szerint minden rendőrszem az *első napon: 12 órát szolgálatban van, 12 órát otthon tölt el; a második napon 24 órát tartálékban, vagyis a bűnügyi osztályon kézenlétben tölt el; a harmadik napon 12 órai őrszolgálatot teljesít s 12 órát otthon tölt el; a negyedik nap teljesen szabad*. Ez a szolgálati beosztás ismétlődik aztán előlől minden négy nap után.

Látható tehát, hogy az új beosztás cél szerűen és igazságosan gondot fordít arra is, hogy a légénység bizonyos számu nap után pihenjen is 24 óráig.

Az új beosztás fővárosi módszer szerint az őrhely szempontjából is felette üdvös intézkedést tartalmaz. Eddig az őrhelyeken átlagosan minden rendőrlégény megfordult. Ezután minden őrhelyre *négy állandó őrszem kerül* a szolgálati nap időszakainak megfelelőleg, amelyek négyszer hat-hat órára terjednek.

Az állandó őrhelynek az az előnye, hogy az állandó őrszemek egy fél év alatt tökéletesen megismerik az őrkerülettel — értve alatta azt a területet, amelyre egy-egy őrszem hatásköre kiterjed, — külsőségeit, lakóit, sejtárságait stb. s ilyen módon fokozott mértékben teljesíthetik hivatásukat. Ennek bizonyítására álljon itt az az eklatáns példa, hogy a rendőrszem például világosságot észlel olyan lakásban, ahol azelőtt soha abban az időben világosság nem volt. Ez a szokatlan körülmény alkalmat ad neki arra, hogy az illető lakásban tudakozódjék és esetleg meggátoljon ezáltal valami végzetessé válható szerencsétlenséget. — A példa naiv és egyszerű, de igazolásul szolgál annak, hogy az állandó őrszem milyen üdvös intézkedés.

Ezenkívül a légénység, — tekintet nélkül arra, hogy ki milyen hosszú idő óta szolgál, naponta reggel 9—10 óra *oktatásban* részesül. Minden nap azok vesznek részt az

oktatási órán, akik előtte való nap déli 12 órájkor 24 órára terjedő szabadnapjukat megkezdték. Ez az intézkedés viszont azt akarja elérni, hogy az oktatásban részesülők pihenő agygyal jelenjenek meg az oktatáshoz. Vagyis elméjük meg is értse mindazt, amire oktatva lesznek.

Az oktatást Mihályi felügyelő végzi, de egyelőre Beniczky Tamás fővárosi rendőrfelügyelő fogja irányítani.

Az új beosztás 23 őrkeretjé osztja fel a várost. Egy-egy őrszem intézkedési köre azonban nem csupán saját őrkeretére terjed ki, hanem más őrkeretre is, ha abban a beavatkozásra előbb észleli az alkalmat, mint az illető őrkeret őrszeme.

Nagyobb szerencsétlenségek esetén tartozik az őrszem a központot azonnal értesíteni, de előzetesen mindazon intézkedéseket megtenni, amelyek a köz- és vagyonbiztonság megóvása érdekében szükségesnek lát.

A rendőrlégénységet ezután kézbesítői szolgálatra felhasználni nem lehet.

Az id. főkapitány szigorúan megtiltja végül a *legénységnek a kocsmába, kávéházba járást*, s megállapítja, hogy az ezen tilalom elleni vétség több eset után fegyelmi uton való felelősségre vonást is eredményezhet.

Főbb vonásaiban ez volna tehát a rendőrlégénység új szolgálati beosztása. — Első pillanatra kétségtelenül megállapítható, hogy az új beosztás sok házagot pótol, sok visszás helyzetet szüntet meg és bár a modern rendőrszervezet igen sok igényét kielégítetlenül hagyja, — alkalmas arra, hogy ideig-óráig segítsen a türehtetlen állapotban.

Ugy értesülünk, hogy a rendőrség új szervezési szabályrendelete a napokban kerül az illetékes tényezők véleményezésére alá.

Feltétlen és időszzerű követelmény, hogy ennek keretében teljesen új alapokra fektessék a rendőrség szervezetét. Az a szellem, amelyet az új beosztás képvisel, egy jelentős lépéssel előbbre vitte a megoldás felé a régóta vajudó kérdést. Nekünk az a határozott meggyőződésünk, hogy ennél az első lépésnél hosszabb pihenőt tartani nem szabad. *Meg kell valósítani a két órai őrseget, ennek megfelelőleg szaporítani a létszámot és az őrhelyeket*, — a légénység oktatását modern alapokra fektetni, szigorúan körvonalozni a munkaköröket, s minden ügykört elhatárolva arra törekedni, hogy Debrecennek, — amely város predestinálva van modern fejlődésre — mint a rendőrsége legyen.

A helyes alapokon nyugvó közbiztonság a folytonos fejlődés egyik alapvető bázisa, amelyre a haladás szédületes skáláját lehet építeni.

Titokzatos öngyilkosság.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 31.

A Debrecen szállóban ma délután öngyilkosságot követett el egy 30—35 év körüli uri ember, akiről utólag megállapították, hogy Gyenes Farkas Gyula nevű és gróf Serényi Béla orsz. képviselő, volt kereskedelmi államtitkár unokaöccse.

Az öngyilkosság részletei a következők: Nyolc tíz nap óta a „Debrecen” szálló vendéglőjében étkezett Gyenes Farkas Gyula, aki előszeretettel mondta magáról, hogy detektív. Bizonyára ezen a réven kedvezményeket akart elérni. Tegnap este aztán lakást is a szállóban bérelt, a vendégkönyvbe azonban nem akarta beírni a nevét. Ma délután a szálló-szolgát küldte fel hozzá *Harangi György*, a szálló és vendéglő tulajdonosa, hogy a törvény utasításának megfelelőleg az új szobaur nevét a vendégkönyvbe beírja. Gyenes a szálló-szolgát kidobta a szobából cekkel a szavakkal:

— **Akkor főbelövöm magamat.**
Nyomban ezután eldőrdült a pisztoly, amely halálos sebet ejtett Gyenes Farkas Gyulán.

A lövés zajára betörték szobájába, ahol akkor már hatalmas vértócsában feküdt az öngyilkos.

A helyszínén szokatlan gyorsasággal megjelentek a rendőrség hivatalos küldöttei, Pósalaky ügyeletes rendőrbiztos és dr. Varga Emil tiszti orvos. Varga dr. gyorsan bekötözte a szerencsétlen fejét. A golyó tudniillik Gyenes agyába furódott s bár nem okozott rögtön halált, mindamellett halálos, mert kinos agygyőresök léptek fel.

Az öngyilkos zsebében mindössze két levelet és egy kopott pénztárcát találtak. A levelek egyike gróf Serényi Bélának szól s le van zárva. Másika Harangi György vendéglőshöz volt intézve s Gyenes elsősorban bocsánatot kér benne azért, hogy épen az ő szállójában követie el végzetes tettet, — aztán pedig tudomására hozza, hogy tartozását dr. Saáry Sándor nyiregyházi tiszti főorvos fogja kiegyenlíteni, aki vagyonát kezeli. Az öngyilkos ezen levél alá X. Y. jelzést tett. A kopott pénztárcában mindössze egy krajcárt találtak.

Arra a hírre, hogy egy budapesti detektív lőtte magát agyon, megjelent a helyszínen Vaday id. főkapitány és Beniczky rendőrfelügyelő is, akik az öngyilkos megsemmisítése után kijelentették, hogy semmi esetre sem detektív.

Gyenes a kórházba szállították, ahol este 7 órakor anélkül, hogy csak egy perc ere is magához tért volna, meghalt, hogy milyen ok kényszerítette tette elkövetésére, azt nem tudhatni.

IRODALOM.

Rákos Arnold fővárosi hegedűművész elite nagy hangversenye, Schmotzer Irén operaénekesnő és Verlin Sándorné zongoraművésznő közreműködésével, február 4 én, este fél 8 órakortartatik meg a Zenede disztermében. Műsor: I. Beethoven: Hegedűverseny D dur 1-ső tétel (Hubay Jenő cuadenziájával) Előadja: Rákos Arnold. II. a) Wagner: Ária Tanhäuser operából. — b) Ifj. Ábrányi Emiltől: „Szeretlek.” Énekli: Schmotzer Irén. III. a) Chopin Nocturne „Fis” dur b) Moszkowsky „Tarantelle.” Zongorán előadja: Verlin Sándorné. IV. a) Bach, Präludium. b) Goldmark, „Air.” c) Paganini: „Caprice” (No. 24.) Előadja: Rákos Arnold. V. a) Thomas, Ária „Mignon” operából. b) Farkas Ödön, „Sir a nóta.” c) Müller Károly „Ezt a rózsát,” Énekli: Schmotzer Irén. VI. Wienowszky, Faust Fantazia. Előadja: Rákosi Arnold. Helyárak: I—V. sor elsőrendű ülőhely 4 kor. — VI—X. sor másodikrendű ülőhely 3 kor. Allóhely 2 korona. Jegyek kaphatók: Csáthy Ferenc könyvkereskedésében Debrecen, II. Egyháztér 2.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— január 31.

Ezerévig ápolgattuk
Honfi-szenvedések fáját,
Most meg járjuk, vénhedt fővel,
A rágalmak iskoláját.

A silányak jobbainkat
Hogy dobálják sárral, kővel:
„Nem békülnek — mert könnyelműk!”
Vagy: „Békülnek önzón s erővel!”

Nemzetem, tanul meg végre
Jók bizalmát, ösmerését
És tanul meg a silányak
Ellökését, megvetését!

— **Jogász bál.** Tegnap este zajlott le a Bika szálló disztermében az évad egyik legkedveltebb, fényes, előkelő mulatsága — a jogászbál, mely mint a megelőző években most is — páratlanul — emelkedik ki sikerével a farsangi mulatságok közül. Az ékesen feldiszitett tánctermet Debrecen és vidékének előkelő közönsége töltötte meg. Rózsás arcu, vigadni vágyó bájos hölgyek kecsesen lejtették ifju gavallérjaik karján a táncot. Magyariek pompás zenéje mellett tartott a mulatság ősi szokás szerint kiválógos kivirradtig.

— **A rendőrség szervezési szabályrendelete.** Attól az ideiglenes jellegű intézkedéstől, amely a rendőrlégénység beosztására vonatkozik s a melyet lapunk más helyén ismertetünk, — elütő kérdés a rendőrség szervezési szabályrendelete. Ezt a szabályrendeletet, amelyet a városi tanács egyik tagja dolgozott ki Végh Gyula segítségével a tanács most megküldte az id. főkapitány-hoz észrevételeit tegye meg. Vaday László nem akar, vagy nem képes önállóan megjegyzéseket fűzni a szabályrendeletre, ezért a rendőrség tisztikarát a jövő hét valamelyik napjára a szabályrendelet tárgyában *ankétára* hívja össze. Az ankétán minden rendőrtisztviselőnek módjában lesz tapasztalatait és tudását érvényesíteni.

— **A főorvosi hivatalátadása.** Megirtuk, hogy a polgármester a tiszti főorvos teendői ellátásával dr. Varga Emil kerületi orvost bizta meg. A főorvosi hivatalt ma délelőtt adta át Körner Adolf városi tanácsnok dr. Varga Emilnek, aki naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 ig tart hivatalos órát s Széchenyi u. 26. szám alatt levő rendelő helyiségében.

— **A „csapókerti függ. és 48-as olvasókör.”** február hó 17-én, szombaton a „Margit fürdő” disztermében és melék helyiségeiben könyvtárának gyarapítására és házalapja javára zártkörű táncvigalmat rendez. — Belépti-díj személyenként 1 korona 20 fillér; előre váltva 1 korona. — A meghívó kívánatra előmutatandó. — Felülfizetéseket a jótékonycélra köszönettel fogadunk és a hírlapokban nyugtázni fogunk. Zenész: Veres Tóni zenekara. Hideg és meleg ételekről, tisztán kezelt italokról gondoskodva van. Kezdeté este 8 órakor.

— **A városi muzeum gyarapodása.** A mai napon igen becses tárgyakkal gazdagodott a városi muzeum. Ugyanis a helybeli Asztalos Ipartársulat a muzeum vezetői által még az elmúlt év nyarán az összes helybeli ipartársulatokhoz intézett felhívása következtében közelebb tartott közgyűléséből elhatározta, hogy egyelőre tulajdonjogának fenntartása mellett letétül a városi muzeumban helyezi el az 1872-ben megszünt céhrendszer korából fennmaradt összes régi írsait, könyveit s egyéb tárgyait. Ezek között vannak: a Gáspár György főbíró által 1647-ben és I. Ferenc császár által 1821-ben kiadott eredeti céhszabályok és kiváltságok; utóbbiak igen szép rajzokkal diszítettek s aranyos függő pecséttel vannak ellátva. — Érdekesek a nyilvetéshez használt régi résztáblák; nem különben egy szavazatszedő ládáska golyókkal. — Ezekon kívül jegyzőkönyvek, vándorlókönyvek, nyomtatványok és kéziratokból áll a gyűjtemény. De mindezeket felülmulják értékre nézve az ugynevezett „remek rajzok” amelyeket 1755-től fogva 1865-ig készítettek a céhbe való felvételre jelentkező debreceni asztalos mesterek. Összesen 126 ilyen rajz és még 17 drb. 1818—1821-ben készült mintarajzlap van a kulturtörténeti szempontból nagyon becses gyűjteményben. Mindeme tárgyakat a társulat megbízásából a mai napon adták át

Löfkövics Artur muzeum igazgatónak és Zoltai Lajos muzeumörnek Dinnyés Gyula társulati elnök, Nachter Károly jegyző, Kovács Béla, Olényi Antal és Kiss József kiküldöttek.

— **Tanulók hangversenye.** A debreceni Kegyes-tanítórendi Róm. Kath. Főgimnázium Önképzőköre 1906. február hó 1-én d. u. 5 órakor a főgimnázium disztermében, az „Ifjusági zászló-alap” javára jótékonycélú ünnepélyt rendez. Helyárak: Ülőhely 1 korona. — Allóhely 40 fillér. — Deákjegy 20 fillér. Jegyek előre válthatók Mihalovits Jenő gyógyszerárban. A felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztnak. — Az ünnepély műsora: 1. Erkel F. Bevonulási induló a „Hunyadi László”ból. Előadja: a főgimn. zenekar. 2. Várady A. Melyiket? Szavalja: Györe Ferenc V. o. t. 3. Möhring F. Távolban. Előadja Hegyi János VII. o. t. és kíséri a főgimn. férfikar. 4. Farkas-Hetényi: Czinka Panna. Melodráma. Szavalja: Maugner Arthur VIII. o. t. Kísérik: cimbalmon Bárdossy Gyula VII. o. t., zongorán: Brück Emil VII. o. t. hegedűn: Erős Henrik VI. o. t. 5. Boka kesergője. Előadják: hegedűn Csanádi Dezső VIII. o. t., zongorán Irinyi István VII. o. t. 6. Erdő E. Szülőföldem. Előadja: a főgimn. vegyeskar. 7. Gabányi. Az öngyilkos. Monológ. Előadja: Hegyi János VII. o. t. 8. Linka C. Rákóczy emléke. induló. Előadja: a főgimn. zenekar.

— **Elkobzás.** A „Debrecen” című laptársunkat ismét az a kiváló szerencse érte, hogy az ügyészség tegnapi számát, a melynek „Barabás a helyzetről” című vezetőcikkében királlysértést látott, — ma délután elkobozta. — Az elkobzási eljárást Mile Pál rendőrfogalmazó végezte.

— **A Szent-Erzsébet-egyesület** február 3-iki táncestélyén, mint haljut, nemcsak a Magyar-estvérek teljes zenekara, de a Debrecenben állomásozó 39. cs. és kir. gyalogezred zenekara is fogja az ezredes lekötelező szivessége folytán felváltva a tánczenét szolgáltatni. A palotás-táncot 16 pár fogja lejteni teljes díszmagyarban, a hölgyek épp úgy mint az urak, kezdik pedig pontban 9 órakor. Most már akármely áron keresik és kéri a páholy-jegyeket, a rendezőség nem tud szolgálni velük, mert már mind elkelték. Azonban személy-jegyek ára 2 kor., családjegy ára 5 kor. még mindig kaphatók Borsos Kata és Riesz Lipót üzletében.

— **Csendőrszurony használatban.** A közeli vámospéresen véres verekedés történt a napokban, melyben veszedelmes szerep jutott a csendőrszuronynak is, ami szomorú következményekkel járt egy vakmerőség-től elragadott berugott falusi atyafira, ki féktelen indulatának valószínűleg életével fogja megadni az árát. Nagyvásár volt ugyanis a községben s a vásárban ott mulatott Tanka János a falu egyik közismert garázda alakja, aki több társával az egyik boros sátorban nagy verekedést rendezett, mely csendőri beavatkozást igényelt. Miközben Papp Sándor és Burz Vazul községi csendőrök szétakarták oszlatni a részegi verekedőket. — Tanka János, Papp csendőrnek háta mögé lopódzva megragadta fegyverét, amit látva annak társa használta szuronyát és ágyékon szurta a vakmerő embert, aki súlyos sérülésével most élet halál között lebeg és semmi remény sincs felépüléséhez. Az esetről, mely Vámospéresen nagy izgalmat keltett, tegnap jelentést tettek a debreceni csendőrszuronyparancsnokságnak, honnan Marjalaky hadnagy nyomban kiutazott Vámospéresre a vizsgálat megejtése végett.

— **Meghosszabbítás.** A városi tanács hivatalos értesítése, hogy a fellebbezés kiváltási határidejét 1906. február 15-ig meghosszabbították.

— **Baksay Sándor Iliásza.** A kollegiumi könyvtár ereklyegyűjteménye nagy értékű munkákkal gyarapodott a napokban. Baksay Sándor, a kitűnő író és műfordító, elküldte a ref. főiskolához megőrzés végett Homérosz Iliászának 8–23 énekét, a maga magyar tizenkettős versekben való fordításának jórészt eredeti kéziratát. Ugyancsak az ő révén jutott a kollegium birtokába Báthory Gábornak, az egykori debreceni deáknak, később pesti püspöknek, kilenc kéziratot könyve, meganymi latin vers, egyike másika igazán költői értékű. Közülük van Vörösmarty Cserhalmának, Homérosz Békaegyharcának, Boileau költészettanának és a Csökmői sárkány históriájának latin fordítása. Gyarapodott a gyűjtemény két debreceni író kéziratával: Kardos Albert pályanyertes irodalomtörténeti művének első fogalmazásával és Szávay Gyula „Csokonai kárhözvátása” s „A nagy faszorban” című, debreceni vonatkozású költeményének eredeti kéziratával. A modern Magyarországnak már csaknem minden írója képviselve van az ő kollegiumi könyvtárában egy vagy több kéziratával.

— **Meglopott butorgyáros.** Nagyszabású lopásnak jött nyomára üzletében tegnap Schavare Vilmos butorgyáros, melyet egyik alkalmazotja, Széll Istvánné követett el kárára, aki lasarként mintegy 300 korona értékű butorszövetet, ágyterítőket, szőnyeget stb. különféle értékes holmit tántetett el a butorüzletből. Az összelopdosott holmit a tolvaj asszony mostoha anyjánál özv. Sinay Lajosnál rejtette el, ahol azt meg is találta a rendőrség, mely az eljárást megindította ellene.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme **Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház.** Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskapuban.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csúsz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár.

x **Bolt kiadó** (vizvezetékkel) legforgalmasabb helyen, Dégenfeldtér 10.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az **Iziz** hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olosósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben **Szilcz Ferenc** gyógyszerárában, **Piac-utcán.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Öngyilkos tisztiszolga. Szíven lötte magát. Szigoru bánásmód miatt.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 31.

A Péterfia-utca 47. számú házban ma reggel öngyilkosságot követett el egy szegény elkéseredett honvéd baka, akit, — mint sok más hasonló sorsra jutott bajtársát — a rideg katonai fegyelem és tulszigorúság, melylyel szabad élethez szokott lelke nem tudott megbarátkozni — üldözték a halálba. Létán László a Debrecenben állomásozó 3-ik honvéd gyalogezrednél szolgált. Két esztendeje, hogy besorozták katonának. Vagyontalan árva fiú volt, még gyerek korában elhaltak szülei s magára hagyatva a nagy világban, egyes falujabeli szánakozó

jó emberének pártfogása alatt cseperedett fel, míg saját erejéből, munkája után meg tudta keresni kenyerét.

Bár a sors korán megtanította a fiatal legényt tűrni, szenvedni, a szigorú katonai életet nem igen tudta megszokni, különösen eleinte folyton panaszdoott bajtársainak, hanem aztán nehezen mégis beletörődött sorsába és példás, értelmes katonai vált belőle, úgy, hogy jó magaviseletével csakhamar feltűnt ezredésének Vieber Adorjának, aki később tiszt szolgájává tette.

Mint — talán — bármelyik sorsosa szerfelett örült a szegény fiú, hogy ezredese szolgálatába fogadta. Szerencsének tartotta ezt. Azt hitte, hogy jobbra fordul a sorsa, könnyebben lemorzsolja hátralevő szolgálati idejét. Mennyire csalódott. Még csak ekkor lett igazán elviselhetetlen neki a katonai élet s ift kezdődött a tragédiája. Attól kezdve, hogy tisztiszolga lett nap nap után csak fokozódott elkéseredettsége. A szigorú ezredes nagyon rosszul bánt vele s a legkisebb ballépéséért is szigorubbánál, szigorubb büntetéseket szabott rá.

A szerencsétlen, sorsüldözött katonai egy darabig tűrt, szenvedett, de végre is megunt az örökös, féktelen szigort, szabadulni akart a türelmetlen bánásmód elől, és mintsem tovább is tűrni kelljen azt neki öngyilkos lett, — agyonlőtte magát. Tettét ma reggel, követte el. Mindjárt, ahogy felkelt félre vonult az udvarban levő fűskamrába ahova pár perc múlva lövedőre szaladtak össze a házbéliek, akik ott találták a boldogtalan fiatal embert vérben fetrengve haldokolva a farakáson, mellette hevert szolgálati fegyvere, melylyel kioltotta életét.

Nyomban orvosért szaladtak, de hiába volt minden, mert rövid vonaglás után kiszüvedett.

Szívet ütötte át a golyó. Két levelet hagyott hátra, egyiket a rendőrségnek, másikat a szerkesztőségnek írta. A levelekben meghatóan eseteli tragikus sorát és azt állítja, hogy ezredésének szigorú bánásmódja üldözte a halálba.

Holttestét kiszállították a csapatkórházba.

Képek a népkonyhából.

— jan. 31.

A legsötétebb és legnyomorgóbb Debrecen naponként együtt látható a népkonyhában. Szánakozás nélkül nem lehet végigtekinteni ezen a társaságon, de ha közelebbről megismerkedik velők ez ember, a szánakozás mellé egy még kellemetlenebb érzés szegődik: a megdöbbenés. Mert nemcsak éheznek ezek az emberek, de ruhájuk sines, rongyosak, szennyesek, betegek s a mi a legmegdöbbenőbb: jellemüket is kirázza a nyomor férgé.

Már 7–8 éves gyerek elköveti azt, hogy a szelvényét, melyre rá van írva, hogy 1 adagot kap, meghamisítja. Az egyest kivakarja és kettést, vagy négyest ír helyébe. Ezekből idővel bankóhamisítók lesznek, ha módját ejthetik.

A minap beállt egy töpörödött anyóka és csaknem sirva könyörög:

— Kérném szépen, adjanak nekem két porció levest!

— Hogy hogy?

— Mivel hogy beteges asszony volnék. Öt perc múlva megjelenik egy hatalmas szál ember és elmondja, hogy nincs munkája, hát szeretne ingyen ételt enni.

— Hanem két porcióval kérnék.

— Hogy-hogy.

— Mert hát ép, egészséges ember vagyok.

Egyiktől sem lehetett megtagadni a két porciót.

Hogy az éhezők is tudnak válogatni, arra is szolgáltat példákat a népkonyha. Tény például az, hogy némely napon megkészszerződik a nyomorgók száma. Másnap az ő számukban, mert a többi napokon csak marhahusleveset esznek, a miben hus, pityóka dara (rozs, vagy árpakása) van befőzve. Vannak már külön napok, mer: talán bab

leves van, a mihez néha kenyér is járul. Némely nap azonban a napok napja. Akkor füstölt hus van a levesben, meg pacal. Olyan, hogy még a pápa is megehetné, hogyne adná hát ki magát nyomorgónak az egész külsőség?

A kis Marci keserves sirásra fakadt, pedig már az orra előtt volt a párolgó leves. El is panasolta, hogy ellopták a kanalát.

Marci akkora bögsébe kezdett, hogy mindenkinek megesett a szíve rajta és mindenki a kanál keresésére indult.

Hiába, a kanál nem volt sehol. Mikor aztán a Marci megunt a bögsé, hát elkezdte inni a levest, a pityókát pedig az ujjaival halászta ki. Ezzel kétszeres öröm érte a Marci fiut.

1. az, hogy jóllakott,

2. hogy a sajka fenekén megtalálta a kanalát is.

A népkonyha kosztja szemmel láthatólag jól esik az egész válogatott vendégseregnek, ami kitetszik abból is, hogy minden csalafintaságot elkövetnek, hogy még egy porcióhoz jussanak. A gyerekek elevenen, duzzadó képpel távoznak és valóságos indiánus-harcot rendeznek, hogy ki jöjjön előbb ismét az üst elé.

Csak egy véletlenül jelen volt városi tanító, akinek több tanítványa jár oda, akadt meg valamin:

— Furcsa! — mondotta egy kartársának. Egy idő óta mindegyre sürűbben kéreznének ki a tanítványaim!

Egy csapókerti fiú egész fazékkal állított be a népkonyhába — egy kiváló napon. Mindjárt öt adag levest kért.

— Hányan vagytok otthon? — kérdezték.

— Öten. Két testvérem, én, az anyám, meg a nagyapám.

Majd zavartan hozzátette:

— Nagyapám már meghalt.

— Minek akkor öt porció?

— Mert azóta van egy kis malacunk is.

Szóval, mikor füstölt hus, meg pacal van a levesben, még a malacok is nyomorgognak...

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, feb. 2. d. u. „János vitéz” regjáték.

Este: „Jerikó falai” színmű. (C).

Szombat, febr. 3. „Dorrit kisasszony”, vigjáték. (A).

* **Bohémszerelem.** A mai második előadás már gyorsabb tempóban ment, mint a tegnapi. A szereplők ma is teljes odaadással „mentettek”, de tartós sikert biztosítani nem tudtak. Taps és kihívás alig-alig volt; közönség is kevesebb.

* **Az ifju Csokonai.** A Csokonai-kör pályázatán Oláh Gábor színműve mellett egy végtelen bájos vigjáték tűnt ki, a melyet a pályabírák a juttatásdíj felével tüntettek ki. Ez a darab az ifju Csokonai vigjáték és szerzője Homonnai Albert, a nagyváradi írógárda egyik legtehetségesebb tagja. A színház Homonnai vigjátékát, a költő születése napjának évfordulóján február 17-én mutatja be. A szerepeket Zilahy igazgató a következőképpen osztotta ki: Vajda—Békés, Agota—Csáder Irén, Lilla—Szabó Irma, Csokonai—Krasznay, Puky—Szakács, Kristótné—Arday Ida, Bandi bácsi—Polgár. A darabból a próbák megkezdődtek.

* **Bohémszerelem.** Herblay gyönyörű zenéjű operettje a keddi bemutatón nagy sikert aratott. A közönség érdeklődése oly nagy a pompás daljáték iránt, hogy a csütörtöki előadásra is nagy számú előjegyzés történt, Zilahy igazgató erre való tekintettel a jövő hét műsorára is kitűzi a „Bohém szerelem” előadását.

* **Dorrit kisasszony.** A szombat este bemutatásra kerülő „Dorrit kisasszony” előadása iránt oly nagy foku érdeklődés mutatkozik, a milyenre csak igen ritkán van alkalom. Nem is csoda, mert a bájos vigjáték egyike azon fehér daraboknak, a melyek mindeu pikantériától mentesen mulattató ötletekkel érik el a szenzációs hatást. A dráma meséje a híres amerikai humoristának, Mark Twainnek regényéből ismeretes és éppen az kelti fel a nagyfoku érdeklődést, hogy a kedves „Dorrit kisasszony”, hogy érzi magát a színpadon.

TAVIRATOK.

Szerencsétlenség munka közben.

Rozsnyó, jan. 31. A nagyszabolosi papírgyár villamfejlesztő telepén dolgozó Breuer Mátyas gépész kabátját a tranzmissziós kerék munka közben elkapta és a gépészt a kezek közé lökte. Mire a gépet megállították Breuernak mindkét lába darabokra volt törve és bordája betört. Ma a rozsnói közkórházban a szerencsétlenül járt gépész mindkét lábát térdén feül amputálták. Breuer haldoklik.

A hercegprimás felgyógyulásáért.

Esztergom, jan. 31. Dr. Rajner Lajos érseki általános helynök ma egy külön körlevelet bocsátott ki, a melyben elrendelte, hogy a főegyházmegye összes templomaiban naponta a hercegprimás felgyógyulásáért imádkozzanak.

A dán király üdvözlése.

Sopron, jan. 31. Keresztély dán király elhunytá alkalmából Toepler Kálmán polgármester Sopron város nevében részvétlét viratot intézett Frigyes dán királyhoz, a ki leánya látogatására évenként kétszer is el látogat Sopronba és e látogatások alkalmával nagyon megkedvelte a várost és népét. A kifejezett részvétlét az új dán király meg hatva táviratilag mondott köszönetet.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, jan. 31.

(Déli sárlat.)

Buzakínálát mérsékelt, vételkedv csokély. Nyugodt irányzat mellett 8000 méter mázsa kerüli forgalomba változatlan árák mellett. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: változó.

Buza áprilisre	17.04-08.
Buza októberre	16.84-86.
Rozs áprilisre	13.92-94.
Zab áprilisre	14.92-94.
Tengeri májusra	13.92-94.
Repece 1906. augusztusra	27.70-90.

Szerkesztői-posta.

Ede. A „M-g” egyetlen bálí névsorból a következőkben egészíti ki multikori nőnévbéli gyűjteményünket: Ada, Baba, Bébi, Cica, Cumpi, Cunci, Dalszi, Gigi, Ibi, Ici, Popó, Idi, Ifi, Illi, Irci, Izabo, Lala, Lolo, Lulu, Lonci, Maca, Mirci, Mysa, Mede, Meri, Médi, Pufi, Puty, Saci, Timi, Toto, Zizi, Undorító!

K. Cs. „Ah újra telt a völgy,” s „Majd én keblem fölő” című versekben nincs eredeti gondolat. Sokszor eldalolták már, hogy:

„Mily változás a természetben!
Zord tél után szép kikelet,
A durcás vén anyóbból újra
Széled ifju leánya lett!”

Ily fölnegett üdvözlő versek helyett várjuk be prózai türelemmel a tavasz végét, mert ez a „széled ifju leánya” nagyon szeszélyes, s tavaly is fagyos ajkkal oly sebeket ütött földünkön, hogy még ma sem hevertük ki.

Közgazdaság.

Az Alsó szabolosi Tiszai Ármontesítő Társulat érdekeltsége február hó 12-ik napján délelőtt 11 órára, Debrecenben, a társulat székházának (Széchenyi-utca 46. szám.) nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tártyak: A társulat igazgató-választmányának javaslatai folytán határozathozatal 1. a taktaközi vízrendezés munkálatairól; 2. a csegei 63. szám átmetszés holt kanyarja áttöltése végett már engedélyezett új gát építése s az abba elhelyeztetni rendelt csö-zsilipről. A közgyűlést megelőzőleg ugyancsak Debrecenben, a székház nagytermében, 1906. évi február hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor igazgató választmányi gyűlés fog tartatni.

Városi Színház.

Bérlet 103. szám (B)

Csütörtökön, 1906. évi február hó 1 én:
Ujdonság! Itt harmadszor: Ujdonság!

Bohém szerelem.

Operette.

SZEMÉLYEK:

Carolus Barbemuche	Sarkadi Vilmos.
Paul de la Breteche vicomte	Ternyei Lajos.
Rodolfe	Kondor Ernő
Marcel	Békefi Lajos.
Custár Colline	Szabó Gyula.
Alexandre Sehaunard	Perényi József.
Jaques	Nagy Pál.
Baptiste	Békés Gyula.
Maurice de la Fouchardiére vicomte	Krasznai Ernő.
Monetti	Vadász Lajos.
Tardivel	Árkosi Vilma.
Arséne	Deési Alfréd.
Mascaret, közjegyző	Ungvári Vilmos.
De la Breteche grófné	Radó Anna.
Mimi	Fóti Frida.
Musette	Zilahyvári S. V.
Phemie	Sz. Pozsonyi L.
Francine	B Koppán M.
Angéle	Dinyési Juliska.

Holnap, pénteken, febr hó 2 án, két előadás:
Délután: Este:

János vitéz. Jerikó falai.
Rege. Szinmű.

Gyakorí láz

és nehéz betegségek után a lábbadozónak jó erősítő szerre van szüksége. Minden más szernél alkalmasabb a csukamájolaj a test zsirállománya, a csontok és izmok erősítésére. A SCOTT-féle EMULSIÓ a csukamájolajat oly izletes és könnyen emészthető formában nyújtja, hogy maga a leggyöngébb beteg is e készítményt minden ellenszenv nélkül veszi be és emésztheti meg. A SCOTT-féle EMULSIÓ a legfinomabb norvégiai gyógyszer-csukamájolajból készül méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:
Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul	óra	pero
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6 55
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
F.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
m. á. vasúttól	d. u.	4 54
vásártérről —	d. u.	4 54
m. á. vasúttól	este	7 —
vásártérről —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről —	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Épestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 8 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	9 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. e.	4 31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6 48
Szatmár felől — — — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
vásártérről —	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
B.-Sz.-Mihály	este	6 22
H.-Böszörmény	este	6 28
felől	d. u.	8 29
vásártérről —	d. u.	8 35
mávasúthoz		
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Hirdetések
művészeti illusztrálás.
szövegezése,
eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések fejlesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁCI-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Szőlővessző

A világhírű

Delaware

adja a legjobb bort!
Oltani permelezni nem kell.
a szőlészet kincse.

A **phyloxera**nak ellent áll!!
Leírását és árjegyzéket
ingyen küldünk bárkinek.

Szólótványok mérsékelt áron kaphatók!
nagyenyiségű sima és gyökeres
DELAWARE vessző eladás.

Czim:

Szigyártó és Fakáts.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-8 napi befecskendéssel a folyást utóbj és
fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A
legnagyobb a legelhanyagoltabb folyásban szen-
vedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiak-
nak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése
után bérmentve küldetik. Fecskendők külön
1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur
gyógyszertárban (Főpiac) és a legtöbb vidéki
gyógyszertárban is kapható. — Titoktartás
mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszszentimrén.

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva! Föltétlen biztos
Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12
Eddig fölülmulhatatlan ered. amerikai ujdonság!

„Silk Finish Nevertar“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán
teljes biztonságot nyújt. — Ára tucatonként kor-
10 — 12. Bouts-americans (rövid mag-óvszer), tu-
catonként 6, 8, 10. Női óvszer „Pessarium oculum-
um. Mensinga tanár szerint, orvosi rendelteté-
re. Ára 3-5. Valódi francia óvó biztonsági szivacs-
kák (safety-sponges) ára tucatonként 6-12 korona.

Uj! Auto vaginal spray! a legbizto
sabb és legkényelmesebb női
védő különlegesség. Sok ezer elismerő nyi-
latkozatt! Ára 15 korona.

Óvás! Ne euedj magát befolyásítani ol-
csóbb árú által, mert csakis való-
ban eredeti amerikai óvszerek felelnek meg a cél-
nak!!!

Havibaj köttök „Diana óv“.

Hasköttök (lógó has, köldök, sérv vagy gyomrobaj
ellen!) (Női hiszolgálás.)

Gumi-göröcsér harisnyák
étágulás, dagadt láb és gyermekláb ellen.

Mindennemű, a betegséggápoláshoz és beteg kénye-
lemhez szükséges higiénikus eszközök ered. gyári
árak mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve a legújabb kimeri-
tőárjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. orvos-sebészeti mű-és köt-
szer-gyárától Alapítva 1878
Budapest IV., Koromaherceg-utca 27/3

E hirdetésre hivatkozók gummiaru rendelésekné
20%, árkedvezményben részesülnek.

BUDAPEST ÉJJEL

eimű szenzációs könyv

második kiadása

most jelent meg.

Írta:
Benedek László (Adrien)

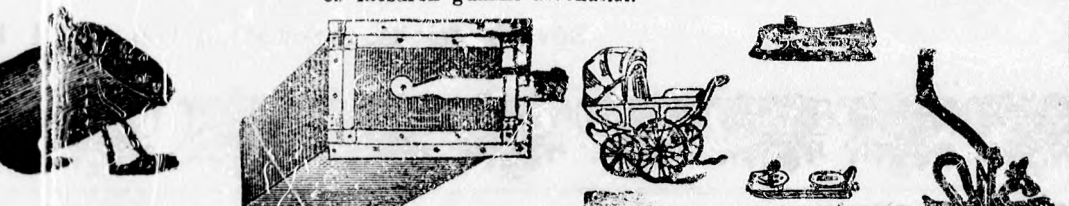
Ára: 3 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala úján.

Védjegy: „Morgony“
A Liniment Capsici comp.
a Morgony-Pain-Expeller pótléka
egy régióknak bizonyult hárszer, mely
már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kőszvényű, csúznál és meghűléseknél bedörzse-
léppen használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
mialt bevitelükkor óvatosan legyünk és
csak olyan áruakat fogadjunk el, melyek a
„Morgony“ védjegyével és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva.
Ára áruokban 80 fillér, 1 kor. 40 L és
3 korona és úgyesítőrtá minden gyógy-
szertárban kapható. — Raktár: Török
József gyógyszerésznél, Budapest.
Richter gyógyszerész-tára
az „Arany arcsaláshoz“, Prágában.
Kisbörzsönyi úton, Művelődési ház mellett.

TÓTH GYULA
DEBRECEN, PIACUTCA 20-27-ik SZÁM.

Budweiszi és honi gyármányu porcellán valamint Mel-
dinczer kőpeny és öntött vask. ylhák, megen szer-
kezeti vas és porcellán burkolatu konyhák, Multiplikator
hőfejlesztő kályhabetékek. **Vadászfegyverek**
és felszerelések revolverek, hüvelyek és töltények.
LÓPOR ARUDA Ujdonság! BRONWNIQ ir né-
lőfegyver 1904. m. Szén- és fakosarak, melegvédők
fűtőkádák vashuterek, gyermek-készletek és k esik, mosdó-
készletek, fényezett konyha-felszerelések, gépmangorlók
és faszorók gummi átvonattal.

Szakkorlati alkalmi ajándék

Minden rendszerű koresolyák, Gyermekszékek, ko-
csik-, ágyak. Vadászati fegyverek és felszerelések,
Revolverek és önvédelmi cikkek fa- és szénkosarak,
kályhaelők. Mosdó készletek, egyszerű és a legdisze-
sebb kiállításba. Diszes konyha felszerelések

Tóth Gyula vaskereskedésében, **Piac u. 20 és 27 sz.**
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben
fagyás okozta elhanyagolt régi sebek eltávolítására.
1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kittűden bevált szer még oly idült **köhögés, légszűhurut, tüdőbaj,**
szarvartúrur ellen, ugy gyermekek, mint felnöttek számára. 3-4 üveg
elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrán csokoládé

elsőrendű szer **migrán, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére
1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pöröszések, bőratkák, szeplők és az **arcbőr** minden tisztatlanságá-
nak eltávolítására.
1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszer-tárában
WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

ALAPÍTOTT 1869-ben.

DEBRECEN (Iparbankudvar.)

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK Főelárusítója.

Betéteket elfogad. Kölcsönöket nyújt váltókra és ingatlanokra. Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 koro-
nán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) Tőzsdei megbízásokat teljesít értékpapírok vételére és eladására.
Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzügyintézet részvényeire és ékszerekre. Ércpénzeket vesz és elad.

Ugyanitt elfogadják még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 db, 3% magyar jelzálog sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel.

Bővebb felvilágosítással szolgál fenti intézet.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK.

folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

„SZABADSÁG“

pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű
NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.